

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Krejsové a soudkyně JUDr. Ireny Paterové a JUDr. Aleny Fintové ve věci

žalobkyně: **Biohovězí s. r. o.**, IČ 26345595
sídlem Hazlov 453 453, 351 32 Hazlov
zastoupená advokátem JUDr. Tomášem Rybářem, Ph.D.
sídlem Purkyňova 2121/3, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **RPproreal s. r. o.**, IČ 29160758
sídlem Pila 97, 344 01 Trhanov
zastoupená advokátem Mgr. Martinem Vovsíkem
sídlem Malá 43/6, 301 00 Plzeň

o zaplacení částky 1 123 301 Kč s příslušenstvím

o odvolání proti rozsudku Okresního soudu v Domažlicích, č. j. 12 C 13/2018-196, ze dne 21. 1. 2019 ve znění opravného usnesení ze dne 30. 1. 2019

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně ve znění opravného usnesení ze dne 30. 1. 2019 se ve výroku I. potvrzuje.
- II. Rozsudek soudu prvního stupně ve znění opravného usnesení ze dne 30. 1. 2019 se ve výroku II. v rozsahu odvoláním dotčeném, tj. pokud jím byla zamítnuta žaloba o zaplacení částky 151 538 Kč, mění tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 151 538 Kč, a to do tří dnů od nabytí právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů za řízení před soudy obou stupňů částku 167 728 Kč, a to do tří dnů od nabytí právní moci rozsudku k rukám

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Mojžíšová.

advokáta žalobkyně.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem ve znění opravného usnesení soud prvního stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 770 763 Kč (výrok I.), zamítl žalobu co do částky 352 538 Kč (výrok II.) a uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 74 135 Kč (výrok III.). V odůvodnění rozsudku pak bylo uvedeno, že žalobkyně se v řízení domáhala žalované částky jako náhrady škody, kterou jí žalovaná způsobila tím, že navezla na pozemek žalobkyně odpadový materiál, který musela žalobkyně odstranit. Žalobkyni za použití zemědělského pozemku, na kterém byl uskladněn odpad, byla uložena pokuta ve výši 200 000 Kč a 1 000 Kč náklady řízení. Žalobkyně tvrdila, že u žalované objednala za účelem rekultivace pozemku č. 988/1 v k. ú. Horní Paseky, který je ve vlastnictví žalobkyně, navážku netříděné zeminy za účelem rekultivace pozemku objednávkou z 5. 3. 2015. Žalovaná ve druhé polovině měsíce května 2015 navezla na pozemek stavební odpad v množství cca 1 500 m³. Touto záležitostí se zabýval Městský úřad v Aši, odbor životního prostředí, což vyústilo v uložení pokuty, neboť navezený materiál nespĺňuje kritéria stanovená vyhl. č. 294/2005 Sb. pro podmínky o ukládání odpadu. Žalobkyni byla uložena opatření k nápravě závadného stavu, zejména odstranění navezeného odpadu a navrácení pozemku do původního stavu. Žalobkyně doložila doklady o nápravě při odstraňování navezeného odpadu na pozemek včetně faktur společností, které zajišťovaly nakládání, odvoz odpadu a vyskladňování na skládce Chocovice se zaplacením tohoto uskladnění. To vše doplnila výpisy z účtu u České spořitelny o provedených úhradách předložených faktur. Žalobkyně dále předložila posudek Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půdy posuzující kvalitu zeminy uložené na pozemku k. ú. Horní Paseky, z něhož je patrné, že byly provedeny odběry z navezeného materiálu i pozemku, na který měla být zemina uložena, přičemž u navezeného materiálu ze směsného vzorku byl zjištěn překročený limit arzeny, a proto navážený materiál nebyl shledán jako vhodný pro uložení do podloží blízkých zemědělských pozemků. Žalovaná v řízení zdůrazňovala, že pokutována byla žalobkyně Městským úřadem v Aši za užití zemědělské půdy k nezemědělským účelům bez souhlasu s vynětím ze zemědělského půdního fondu, nikoliv za znečištění zemědělské půdy. Zároveň připouští, že byla rovněž prošetřována odborem životního prostředí Městského úřadu v Aši, ovšem bez sankce. Žalovaná pozemek nezamořila, neznečistila a namítá, že pokud se jednalo o odpad, který byl poté uskladněn ve skládce Chocovice, jedná se o odpad podle katalogu č. 170504, což je netříděná zemina. A jako recyklovaný materiál mohl být na pozemek žalobkyně umístěn. Později žalovaná připustila, že byla pokutována na základě rozhodnutí České inspekce životního prostředí rozhodnutím ze dne 15. 6. 2016 zato, že na pozemku žalobkyně skladovala cca 2 904 tun odpadu. Žalovaná dovozovala, že na pozemek žalobkyně navezla to, co si žalobkyně objednala, tj. netříděnou zeminu, protože se nejednalo o odpad kontaminovaný. Dovozuje, že pro terénní úpravy mohou být používány odpady, tedy netříděné zeminy, které za odpad považuje i zákon o odpadech, bylo tedy na žalobkyni, aby si vyžádala rozhodnutí o změně využití území, tedy o povolení terénních úprav, a pak by nemohla být pokutována a nemusel by se žádný materiál odvázet. Žalovaná předpokládala, že žalobkyně má terénní úpravy povolené. Soud měl v řízení za nesporné, že žalobkyně objednávkou ze dne 5. 3. 2015 objednala u žalované navážku netříděné zeminy pro rekultivaci pozemku v Horních a Dolních Pasekách v množství cca 3 000 m³. Ze spisu Městského úřadu, odboru životního prostředí v Aši je zřejmé, že žalovaná navázela materiál na pozemky žalobkyně, což připustil i pracovník ████████ J. ████████ V. ████████. Městský úřad v Aši prováděl šetření z důvodu, že na pozemky žalobkyně byl ukládán materiál, který byl považován za odpad nevhodný k rekultivaci zemědělského pozemku. Proto také byla žalobkyně pokutována. Předkládaný protokol o zkoušce č. 310/2015 neshledal správní úřad jako dostačující důkaz o nezávadnosti materiálu naváženého na pozemek žalobkyně. Bylo uloženo žalobkyni navážený materiál odstranit a předložit doklady o jeho skladování a povinnost navrátit pozemek do původního stavu. Českou inspekci životního prostředí pak bylo zahájeno správní řízení se žalovanou a rozhodnutím ze dne 15. 6. 2016 žalované uložena pokuta ve výši 120 000 Kč za

provádění terénních úprav jednak na pozemku 375/7 v k. ú. Pomezí nad Ohří navezením materiálu použitého z realizace stavby železniční trati Cheb – hranice SRN, aniž by pozemek byl zařízením určeným k nakládání s odpady, a dále proto, že od května do října roku 2015 skladovala žalovaná na pozemku 998/1 v k. ú. Horní Paseky celkem 2 904 tun odpadu kategorie 170504 pocházející rovněž z rekonstrukce železniční trati Aš – Selb, aniž by předmětný pozemek byl zařízením určeným k nakládání s odpady podle zákona o odpadech. Žalovaná má podle obchodního rejstříku mj. oprávnění v oblasti nakládání s nebezpečnými odpady. Je tedy nutné dovozovat, že žalovaná si musí být vědoma toho, co je materiálem, ať už nebezpečným, anebo pouhým odpadem, na který se vztahuje zákon o odpadech. Soud vyžádal stanovisko České inspekce životního prostředí, zda netříděná zemina je odpadem. Česká inspekce životního prostředí uvedla, že pojem netříděná zemina není definován, ale poukázala na ust. § 2 odst. 3 zákona o odpadech. Materiál pocházející z rekonstrukce železniční trati, který měl být použit jako netříděná zemina pro rekultivaci zemědělského půdního fondu, nelze pod ust. § 2 zákona č. 185/2001 Sb. o odpadech zařadit. Použití zeminy pro terénní úpravy nebo rekultivace je závislé na splnění limitů obsahu škodlivin dle prováděcích předpisů vyhl. č. 294/2005 Sb. V případě, že nejsou předloženy relevantní analytické rozborů, nelze konstatovat, že se v případě vytěženého materiálu jedná o vedlejší produkt. Takto vytěžená, ať tříděná, či netříděná zemina je odpadem, se kterou je nutné nakládat podle § 12 odst. 2 zákona o odpadech pouze v zařízeních, která jsou k nakládání s odpady podle zákona určena. Žalovaná si tedy musela být nepochybně vědoma toho, že pokud nemá k dispozici analytické rozborů o obsahu škodlivin vytěženého a umístěvaného materiálu na pozemek žalobkyně, což neměla, jak vyplývá z protokolu o šetření odboru životního prostředí, pak nesměla na pozemek žalobkyně vytěžený materiál z rekonstrukce železniční trati, i když nebyl kontaminovaný, navážet. J. V. sdělil, že na pozemek žalobkyně naváží recyklovaný materiál, potvrdil, že se jednalo o již navezených 150 nákladních aut a že doklady, zejména výluhové zkoušky, doloží. V té době však protokol o zkoušce, na který se žalovaná odvolává vystavený Sokolovskou uhelnou č. 310/2015 nebyl k dispozici, když datum vyhotovení o zkoušce je z 10. 6. 2015. Soud odkázal na ust. § 2894 a 2926 občanského zákoníku. Vznik škody žalobkyni je patrný z předložených faktur o zaplacení nákladů souvisejících s odvozem odpadu uskladněného na pozemku žalobkyně. To, že na pozemek žalobkyně byl navezen materiál, který nespadá pod ust. § 2 odst. 3 zákona o odpadech, ani nesplňoval podmínky ust. § 3 odst. 5 písm. d) zákona o odpadech, bylo zanedbáním povinnosti žalované nakládat s ním jako odpadem a uskladnit ho na místě k tomu určeném. Splnění podmínky způsobení škody na nemovité věci, tzn. uložení od materiálu, který byl odpadem, kdy pozemek žalobkyně není místem určeným k nakládání odpadu, je zřejmé z rozhodnutí Městského úřadu v Aši a rozhodnutí České inspekce životního prostředí. Škoda vznikla žalobkyni odstraněním uloženého odpadového materiálu. Soud považuje vznik škody a chování žalované za splnění předpokladu příčinné souvislosti a zmenšení majetku žalobkyně o částky, které musela vynaložit na použití technických zařízení pro naložení odpadového materiálu, tak za dopravu a za umístění na skládce. Za škodu však nelze považovat vynaložení částky při navezení zeminy k rekultivaci, neboť tuto zeminu v podstatě žalobkyně po žalované požadovala a musela by jí tak jako tak uhradit. Stejně tak nelze dávat do příčinné souvislosti zaplacenou pokutu se zajišťováním práce žalované pro žalobkyni. V rozsahu zaplacené pokuty a nákladů správního řízení a v rozsahu zakoupené zeminy na rekultivaci neshledává soud škodu způsobenou žalovanou a v tomto rozsahu žalobu zamítl. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle zásady úspěchu ve věci.

2. Proti rozsudku se odvolala žalobkyně i žalovaná. Žalobkyně směřovala odvolání proti výroku II. v části týkající se zamítnutí žaloby co do částky 151 538 Kč. Poukazuje, že soud sice provedl v řízení navržené důkazy k prokázání výše škody způsobené žalovanou žalobkyni, avšak vyhodnotil je způsobem neodpovídajícím požadavkům ust. § 132 o. s. ř. Soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že vznik škody je patrný z předložených faktur o zaplacení nákladů souvisejících s odvozem odpadu uskladněného na pozemku žalobkyně a škoda žalobkyně vznikla odstraněním takto uloženého odpadového materiálu. Soud však uvedl, že za škodu nelze požadovat vynaložení částky při navezení zeminy k rekultivaci, neboť tuto v podstatě žalobkyně požadovala. Žalobkyně

však uvádí, že fakturou – daňovým dokladem č. CZ 2015-102 byla žalobkyni vyúčtována částka 151 538 Kč bez DPH od dodavatele █████ stavby s. r. o. Tento daňový doklad se týká poskytnutých služeb žalobkyni dle objednávky č. 03.2015BH za dopravu zeminy (odpadu) navezené žalovanou ve 44. a 45. týdnu, přičemž tyto služby zahrnovaly práce na pracovních strojích, odvoz zeminy navezené žalovanou z pozemku z Horních Pasek na skládku Chocovice včetně nakládky a vykládky. Součástí daňového dokladu je záznam o provozu stroje ze dne 26. 10. – 2. 11. 2015, vážní lístky, záznamy provozu vozidel nákladní dopravy a záznamy o době řízení vozidla, bezpečnostních přestávkách a době odpočinku. Soud vyhodnotil, že v rozsahu zakoupené zeminy ve výši 151 538 Kč na rekultivaci neshledává škodu způsobenou žalovanou a v tomto rozsahu ji zamítl, avšak žalobkyně od tohoto dodavatele žádnou zeminu nenakoupila. Jednalo se o částku vyúčtovanou za práce na pracovních strojích, odvoz odpadu z pozemku žalobkyně na skládku Chocovice, tedy odvoz odpadu, který byl navezen žalovanou. Navrhuje změnu rozsudku v napadené části, tak že žalované bude uložena povinnost zaplatit jí částku 151 538 Kč a náhradu nákladů řízení.

3. Žalovaná v podaném odvolání, jež směřuje proti výroku I. a III. uvádí, že napadený rozsudek pokládá za nepřezkoumatelný a věcně nesprávný. Namítá proti aplikaci ust. § 2926 občanského zákoníku, nesouhlasí s tím, že by žalované měla vzniknout povinnost k náhradě škody, neboť není dána příčinná souvislost mezi jednáním žalované a tvrzenou škodou. Žalovaná se dle rozhodnutí České inspekce životního prostředí dopustila správního deliktu podle § 66 odst. 4 písm. d) zákona o odpadech. Soud je tímto rozhodnutím České inspekce životního prostředí vázán. Dodává se ale, že soud je vázán i rozhodnutím Městského úřadu v Aši ze dne 17. 12. 2015. Žalobkyně tvrdí, že jí žalovaná na její pozemek navezla kontaminovaný odpad, žalovaná s tím nesouhlasí a odkazuje na své vyjádření ze dne 6. 11. 2018. Zjednodušeně řečeno, žalovaná na pozemek žalobkyně navezla nekontaminovaný odpad kategorie č. 170504, nikoliv kontaminovaný odpad kat. č. 170503. Žalovaná se brání tím, že na pozemek žalobkyně navezla to, co si žalobkyně objednala, tj. netříděnou zeminu k rekultivaci pozemků. Žalobkyně a soud se mýlí v tom, když tvrdí, že pro rekultivaci musí být vždy používána zemina, která není odpadem. Rekultivace pozemků, resp. stavebně správní povolovací proces rekultivace je upraven ve stavebním zákoně č. 183/2006 Sb. Pro terénní úpravy mohou být používány odpady – myšleno netříděné zeminy, které jsou podle zákona o odpadech za odpady považovány. Pro rekultivaci pozemků se běžně odpady – odpadové zeminy používají, pouze musí existovat rozhodnutí o změně využití území – povolení k terénním úpravám. Žalobkyně nedostala pokutu za znečištění pozemku, nýbrž na to, že jej použila k nezemědělským účelům bez souhlasu k jeho odnětí ze zemědělského půdního fondu. Pokud by žalobkyně disponovala rozhodnutím o změně využití území, pak by žádnou pokutu nedostala a žádný materiál by nemusela odvážet. Když žalovaná materiál na pozemek žalobce navážela, domnívala se, že žalobkyně má tedy úpravy povoleny. Poukazuje, že důkazní břemeno ohledně existence všech zákonných podmínek potřebných pro vznik povinnosti k náhradě škody nese žalobkyně. Nebylo prováděno dokazování týkající se okolností uskutečnění předmětné objednávky ze strany žalobkyně vůči žalované, nebylo zjišťováno, co bylo skutečnou vůlí účastníků při učinění a přijetí objednávky. Nebylo zjišťováno, jaký materiál měla žalobkyně na mysli, když si u žalované objednávala navážku netříděné zeminy pro rekultivaci pozemků. Stejně tak nebylo zjišťováno, jak objednávku co do materiálu vnímala žalovaná a z jakých informací vycházela, když ten příslušný materiál na pozemek navážela. Žalobkyně nemůže mít nárok na náhradu škody, i proto, že není dána příčinná souvislost. I kdyby tedy bylo možno připustit, že žalovaná porušila uzavřenou objednávku a navezla kontaminovanou zeminu, v důsledku čehož by žalobkyni vznikla povinnost zeminu ze svého pozemku odklidit, nebyla by povinnost k náhradě škody dána. Žalobkyně požaduje náhradu škody za to, že zeminu odvezla na skládku do Chocovic. Na skládku do Chocovic se však nesmí vozit kontaminovaná zemina. Může se zde ukládat pouze takový materiál, který bylo možné použít pro rekultivaci pozemku žalobkyně, tj. materiál, který si žalobkyně od žalované objednala. Žalobkyně tedy buď měla na svém pozemku od žalované navezen bezproblémový materiál pro rekultivaci zcela v souladu s objednávkou, anebo tam sice měla navezen materiál nevhodný, avšak tento následně skládkovala na skládce

v Chocovicích, avšak protizákonně. Pokud žalobkyně, zřejmě aby ušetřila, navezla kontaminovaný materiál do Chocovic, pak jednala protiprávně. Žalobkyně by snad mohla po žalované požadovat pouze náklady na naložení materiálu k odvozu, avšak v žádném případě náklady za protiprávní uložení odpadu na skládku. Namítá dále, že upozorňuje na disproporci v množství navezeného materiálu s tím, že žalovaná na pozemek žalobkyně navezla celkem 2 904 tun materiálu, což vyplývá z rozhodnutí o uložení pokuty, žalobkyně však na skládku v Chocovicích odvezla toliko 2 872 tun materiálu, tedy vzniká otázka, kam se podělo zbylých 32 tun materiálu. Nabízí se tedy vysvětlení, že pouze těchto 32 tun materiálu bylo kontaminováno a tyto byly odvezeny někam jinam. Má zato, že žalobkyně nese důkazní břemeno ohledně naplnění všech předpokladů odpovědnosti žalované za škodu a že škodou nemohou být náklady na činnosti, které nechala žalobkyně provést protiprávně. Pokud jde o koncesi žalované na nakládání s nebezpečnými odpady, pak je nutné vyjít z toho, že žalovaná přijímala objednávku žalobkyně, a když materiál na pozemek navázela, vycházela z toho, že existuje rozhodnutí o povolení terénních úprav. Tvrdí tedy, že na pozemek žalobkyně navezla to, co si žalobkyně objednala. Žalovaná nemůže být odpovědná za protiprávní jednání žalobkyně. Rovněž by neměla být odpovědná za povinnost žalobkyně materiál z jejího pozemku odvézt. Chybí základní předpoklad, a to vznik škody v příčinné souvislosti s jednáním žalované. Když totiž žalobkyně navážku zeminy objednávala, zanedbala svoji prevenční povinnost k předcházení vzniku škod. Navrhuje zrušení rozsudku v napadených částech.

4. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně dle ust. § 212 a 212a o. s. ř. včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, a o odvolání rozhodl za použití ust. § 214 odst. 1 o. s. ř. po provedeném ústním jednání. Na tomto jednání odvolací soud zopakoval důkazy listinami, a to fakturou č. CZ 2015-102 na částku 151 537,50 Kč bez DPH, rozhodnutím Městského úřadu v Aši, odboru životního prostředí ze dne 14. 9. 2015 a rozhodnutím České inspekce životního prostředí sp. zn. 1513420 ze dne 15. 6. 2016.
5. Z obsahu spisu zjistil odvolací soud, že žalobkyně se v řízení domáhala zaplacení žalované částky, skutkově uváděje, že žalovaná v rozporu s objednávkou žalobkyně ohledně navážky netříděné zeminy navezla na pozemek žalobkyně v květnu roku 2015 stavební odpad v množství cca 1 500 m³. Věcí se zabýval odbor životního prostředí Městského úřadu v Aši a žalobkyni uložil opatření k nápravě spočívajícího v odstranění veškerého odpadu, doložení dokladů o předání oprávněné osobě a navrácení pozemků do původního stavu. Žalovaná byla žalobkyní vyzvána k odstranění odpadu, ale na výzvu nereagovala, proto žalobkyně provedla nápravu sama a žalovanou vyzvala k úhradě vzniklých nákladů. V řízení žalobkyně na těchto nákladech požadovala zaplacení částky 921 301 Kč, a to za přepravu nakladače za odvoz odpadu, za uložení odpadu na skládku, za přepravu materiálu, za provedení zemních prací na pozemku a za dopravu zeminy. Dále požadovala zaplacení částky 200 000 Kč za pokutu, která jí byla správním orgánem uložena za užívání zemědělské půdy k nezemědělským účelům. Žalovaná v řízení namítala, že žádný odpad na pozemek navezla, že jí žádná sankce uložena nebyla. Žalobkyně poté doplnila, že žalovaná navezla na její pozemek movitou věc pocházející z rekonstrukce kolejového svršku na železniční trati Aš – Selb, tj. heterogenní deponii, která je odpadem – směs zeminy a kamení. Poukázala na správní řízení vedené Českou inspekcí životního prostředí s tím, že 15. 6. 2016 bylo vydáno rozhodnutí, kterým byla žalované uložena pokuta 120 000 Kč za porušení zákona o odpadech. Soud I. stupně v řízení provedl důkazy listinami, mezi jiným též spisy správních orgánů, a to Městského úřadu Aš, odboru životního prostředí a České inspekce životního prostředí, inspektorátu v Ústí nad Labem – pobočky Karlovy Vary, vyžádal také sdělení Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půdy k tomu, co se rozumí pojmem netříděná zemina a obdobný dotaz také učinil u České inspekce životního prostředí. Po provedeném dokazování pak soud o věci rozhodl, jak shora uvedeno.
6. Podle ust. § 5 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb. občanského zákoníku, kdo se veřejně nebo ve styku s jinou osobou přihlásí k odbornému výkonu jako příslušník určitého povolání nebo stavu, dává tím najevo, že je schopen jednat se znalostí a pečlivostí, která je s jeho povoláním nebo stavem

spojena. Jedná-li bez této odborné péče, jde to k jeho tíži.

7. Podle ust. § 2912 odst. 2 občanského zákoníku, dá-li škůdce najevo zvláštní znalost, dovednost nebo pečlivost nebo zaváže-li se k činnosti, k níž je zvláštní znalosti, dovednosti nebo pečlivosti zapotřebí a neuplatní-li tyto zvláštní vlastnosti, má se zato, že jedná nedbale.
8. Podle ust. § 2926 občanského zákoníku, kdo, byť oprávněně, provádí nebo zajišťuje práce, jimiž se jinému působí škoda na nemovité věci, nebo jimiž se držba nemovité věci znemožní nebo podstatně ztíží, nahradí škodu z toho vzniklou.
9. Odvolací soud má zato, že základním pro posouzení v řízení uplatněného nároku je skutečnost, že žalovaná má ve vztahu obou účastníků postavení osoby profesně způsobilé pro oblast nakládání s odpady, když podstatou sporu je uplatněný nárok na náhradu škody, jež vznikla žalobkyni v souvislosti s uložením odpadu na její pozemek v k. ú. Horní Paseky. Tato škoda měla žalobkyni vzniknout tak, že poté, co objednala u žalované navážku netříděné zeminy k rekultivaci uvedeného pozemku, navezla žalovaná na tento pozemek odpadový materiál pocházející ze stavby železniční trati. Žalobkyni byla rozhodnutím Městského úřadu v Aši, odboru životního prostředí ze dne 17. 12. 2015 uložena pokuta ve výši 200 000 Kč za užití zemědělské půdy k nezemědělským účelům, a rozhodnutím ze dne 14. 9. 2015 bylo žalobkyni uloženo odstranění veškerého navezeného odpadu z předmětného pozemku, doložení dokladu o předání odpadu příslušné oprávněné osobě a navrácení pozemku do původního stavu. Náklady spojené s opatřeními k nápravě, tj. za nakládku, odvoz a uložení materiálu na skládku v Chocovicích žalobkyně v řízení požadovala z titulu náhrady škody, neboť jde o náklady, jež vynaložila v souvislosti s plněním opatření uloženého správním orgánem, a v řízení doložila, že tyto náklady vyúčtované fakturami, jež byly v řízení k důkazu provedeny, rovněž uhradila.
10. Žalovaná se v řízení bránila zejména poukazem na skutečnost, že na pozemek nebyla navezena tzv. kontaminovaná zemina a že pokud žalobkyně u žalované objednala „netříděnou zeminu“, pak dostala to, co si objednala, tj. jednalo se o zeminu a kamení nekontaminovanou, a nemůže jít k tíži žalované, že žalobkyně neměla povolení k terénním úpravám, což by jí dle tvrzení žalované umožňovalo navezení materiálu na uvedené zemědělské pozemky.
11. Obranu žalované uplatněnou v řízení nemá odvolací soud za důvodnou. Jak vyplývá z citovaných zákonných ustanovení, žalovaná je osobou profesionálně zdatnou v oblasti nakládání s odpady. Žalované tedy muselo být jednoznačně zřejmé, že pojem „netříděná zemina“ není zákonem definován, a zcela nepochybně musela vědět, že vytěžená zemina, pokud není uložena zpět v rámci stavby, na níž byla vytěžena, je odpadem ve smyslu zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a musí s ní být nakládáno zákonem stanoveným způsobem.
12. Žalovaná sice namítá, že v řízení nebyla zjišťována skutečná vůle účastníků týkající se navážky netříděné zeminy, zejména v tom smyslu, o jaký materiál se má fakticky jednat, nicméně lze těžko předpokládat, že by bylo vůlí žalobkyně, aby byl na její pozemek navezen materiál, jenž je ze zákona odpadem, a nejsou splněny požadavky pro možnost jeho uložení na povrchu terénu. Pokud byl v objednávce použit termín netříděná zemina, pak to měla být především žalovaná, která se měla postarat o vyjasnění označení předmětného materiálu a upozornění žalované, že půjde o odpad v režimu zákona o odpadech. Uvedená neurčitost s ohledem na její odbornou způsobilost musí jít tedy k tíži žalované a neobstojí tak obrana žalované spočívající v jejím tvrzení, že žalobkyně „dostala, co chtěla“. Odvolací soud má rovněž zato, že naprosto nemůže obstát obrana žalované spočívající v tvrzení o tom, že se domnívala, že žalobkyně má příslušná povolení pro to, aby bylo možné v případě vytěženého materiálu s ním nakládat jako s tzv. vedlejším produktem (§ 3 odst. 5 a 7 zákona o odpadech). Použití zeminy jako vedlejšího produktu pro terénní úpravy či rekultivace je závislé na splnění limitů obsahů škodlivin dle přílohy č. 11 k vyhl. č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využití na povrchu terénu. Mělo-li by jít o rekultivaci a legální možnost uložení vytěžené zeminy na cizí pozemek, muselo by předcházet řízení, v němž by musela žalovaná doložit relevantní analytické rozborů o tom, že se

jedná o zeminu k rekultivaci vhodnou. Žalovaná, jak vyplývá z provedených důkazů správními spisy, neměla k dispozici žádné příslušné rozborů, tj. musela nutně vědět, že žádné řízení v tomto ohledu neprobíhalo a že si počíná v rozporu se zákonem. Odvolací soud, pokud jde o výše uvedené, odkazuje také na odbornou literaturu (Ing. Lukáš Kůs „Možnosti nakládání s výkopovou zemínou z pohledu ČIŽP“, Odpadové fórum 3/2018).

13. Soud I. stupně, jak vyplývá z napadeného rozsudku, nečinil závěr o tom, zda byla, či nebyla mezi účastníky platně uzavřena smlouva a s jakým obsahem, nicméně absence tohoto závěru na odpovědnosti žalované nemůže ničeho měnit, a to proto, že nárok nebyl uplatněn ani posuzován jako nárok z porušení povinnosti ze závazkového vztahu ve smyslu ust. § 2913 odst. 1 občanského zákoníku, ani jako nárok na plnění povinnosti z tohoto vztahu, a ani jako nárok reklamační. Navíc, i v případě, že by zde byl smluvní vztah (vůle účastníků jednoznačně posouzena jako dostatečně určitá a zjištěn konsens této vůle o navedení zeminy jako odpadu), nezbavovalo by to žalovanou odpovědnosti za újmu dle ust. § 2926 občanského zákoníku. K námitce žalované, že uvedené ustanovení na věc nedopadá lze doplnit, že její odpovědnost by byla s ohledem na její odbornost dána i podle obecného ust. § 2900 občanského zákoníku.
14. Obrana žalované o tom, že žalobkyně v podstatě dostala „co chtěla“, neobstojí ani z pohledu závěrů, jež učinil Nejvyšší správní soud České republiky, kdy uvedl, že „původce odpadu je podle § 5 odst. 3 zákona č. 125/1997 Sb., o odpadech odpovědný za nakládání s odpady do doby jejich předání k využití nebo zneškodnění oprávněné osobě, kterou je provozovatel řádné skládky. Umožnila-li právnická osoba, která není osobou oprávněnou ve smyslu zákona o odpadech původci odpadu uložit odpad na pozemek, který k ukládání odpadu nebyl určen, nemůže se původce odpadu dovolávat spoluodpovědnosti této právnické osoby“ (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 12. 2003, č. j. 6 A 79/2001-53). V uvedené věci šlo o obdobný případ, kdy ve správním řízení účastnice, již byla uložena povinnost k odstranění návozu stavebního odpadu, namítala, že správní orgán nesprávně posoudil míru její odpovědnosti za závadný stav, neboť závadný stav byl způsoben několika subjekty, namítala, že je dána i odpovědnost vlastníka pozemku, neboť k navážení odpadu na dotčený pozemek došlo se souhlasem jeho pracovníka. Z uvedeného rozhodnutí vyplývá, že by se účastnice mohla zbavit odpovědnosti za nakládání s odpady pouze tehdy, pokud by odpady od ní převzal provozovatel řádné skládky a že této odpovědnosti nemůže být zbavena ani tím, že jí vlastník pozemku, jenž nebyl skládkou, uložení umožnil. Uvedené je aplikovatelné i v režimu současné právní úpravy, kdy povinnosti původce odpadu jsou obdobné.
15. Tedy dokonce i v případě, že by bylo možné uzavřít, že žalobkyně byla srozuměna s tím, že na její pozemek bude naveden odpad nelegálním způsobem, nezbavovalo by to žalovanou na povinnosti k náhradě škody, jež žalobkyni v souvislosti s tím vznikla. Jedná se nepochybně o škodu, jež vznikla na pozemku (vlastnictví) žalobkyně, neboť rozhodnutím Městského úřadu v Aši, odboru životního prostředí jí bylo uloženo uvedení pozemku do původního stavu, včetně odvozu navedeného materiálu a doložení dokladu o jeho uložení na řádné skládce a tato povinnost jí byla uložena z titulu vlastnictví uvedeného pozemku. Tedy vynaložila-li žalobkyně náklady na splnění uložené povinnosti, jednalo se o škodu vzniklou na uvedené nemovité věci. Příčinná souvislost mezi splněním povinnosti uložené rozhodnutím příslušného správního orgánu a činností žalobkyně je dána tím, že to byla právě žalobkyně, která jako původce odpadu tento odpad na pozemek žalobkyně navezla, a to za situace, kdy jí zcela nepochybně muselo být známo, že se jedná o odpady, neboť je osobou profesionálně zdatnou v této oblasti. Rovněž jí muselo být známo to, že se nemůže jednat v daném případě o žádnou zákonem předvídanou možnost uložení vytěžené zeminy na cizí pozemek. Věděla či vědět musela, že se zbavuje odpadu nelegálním způsobem – v rozporu se zákonem o odpadech. Pro doplnění pak odvolací soud podotýká, žalobkyni nebylo jednoznačně tvrzeno, že se má jednat jen a pouze o tzv. kontaminovanou zeminu, a že proto možno dovozovat, že v případě nekontaminované zeminy je vše zcela v pořádku (viz shora). Také poukaz žalované na to, že fakticky je zde určitá disproporce mezi množstvím materiálu, jež byl odhadem určen ve správním rozhodnutí, a materiálu následně

fakticky uloženým na skládku v Chocovicích, má odvolací soud za spekulativní, neboť se jedná o množství, které je co do poměru k množství celkovému v podstatě zanedbatelné.

16. Ze všech výše uvedených důvodů má odvolací soud zato, že žalobkyni vznikla škoda v příčinné souvislosti s jednáním žalované, a tedy je povinna vzniklou újmu žalobkyni nahradit. Újma vzniklá žalobkyni spočívá v nákladech, jež žalobkyně na odstranění odpadu a jeho uložení na řádnou skládku vynaložila, a v této souvislosti odvolací soud podotýká, že součástí této újmy musí být i náklady, které vynaložila žalobkyně na dopravu zeminy vyúčtované fakturou č. CZ 2015-102 částkou 151 537,50 Kč. Uvedené vyplývá z obsahu faktury a předložené objednávky, z níž je zcela nepochybně zřejmé, že se jednalo o odvoz zeminy z Horních Pasek na skládku v Chocovicích, nakládku, vykládku a práce s kolovým nakladačem. Úvaha soudu prvního stupně o tom, že se mělo jednat o návoz zeminy v souvislosti s uvedením do předchozího stavu, resp. zakoupenou zeminu na rekultivaci, není namístě. Toto žalobkyně nikdy ani netvrdila, a jak vyplývá z tvrzení obsažených v žalobě a v průběhu řízení, jednalo se o součást nákladů vynaložených na splnění povinnosti vyplývající z rozhodnutí správního orgánu, stejně jako ostatních, též vyplývajících z žalobkyní předložených faktur.
17. Odvolací soud proto rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I. jako věcně správný dle ust. § 219 o. s. ř. potvrdil a dle ust. § 220 o. s. ř. změnil napadenou část výroku II. tak, že žalované uložil rovněž povinnost k zaplacení částky 151 538 Kč.
18. O náhradě nákladů řízení rozhodoval odvolací soud dle ust. § 224 odst. 2 a 142 odst. 2 o. s. ř. Vzhledem k tomu, že odvolací soud měnil napadený rozsudek, rozhodoval o náhradě nákladů řízení za řízení před soudy obou stupňů. V řízení byla žalobkyně úspěšná co do částky 923 301 Kč, její neúspěch závisel v částce 200 000 Kč. Úspěch žalobkyně proto činí 82,2 %, její neúspěch 17,8 %. V rozsahu rozdílu, tedy ve výši 64,4 %, byly žalobkyni přiznány k náhradě náklady vzniklé za řízení před soudy obou stupňů. Za řízení před soudem prvního stupně vynaložila žalobkyně náklady za zaplacený soudní poplatek ve výši 56 166 Kč a za zastoupení advokátem s tím, že tyto náklady činí odměnu advokáta za deset úkonů právní služby po 12 820 Kč, deset režijních paušálů po 300 Kč, náklady cestovného celkem ve výši 1 440 Kč, náhradu za promeškaný čas ve výši 4 800 Kč a DPH. Celkové náklady pak činí částku 222 404 Kč. Za řízení před soudem odvolacím vynaložila žalobkyně náklady spočívající v zaplaceném soudním poplatku ve výši 7 575 Kč a dále na právní zastoupení ve výši odměny advokáta za dva úkony právní služby po 12 020 Kč (počítáno z předmětu sporu, který v odvolacím řízení již činil jen částku 923 301 Kč), dále za dva režijní paušály po 300 Kč, náhradu za ztrátu času ve výši 400 Kč, cestovné ve výši 170 Kč a DPH ve výši 5 258 Kč. Náklady žalobkyni vynaložené na odvolací řízení tak činily částku 38 043 Kč. Celkem žalobkyně vynaložila na náklady za řízení před soudy obou stupňů celkovou částku 260 447 Kč, z čehož 64,4 % činí částku 167 728 Kč. Tuto částku je proto žalovaná, která v řízení nebyla úspěšná, povinna zaplatit žalobkyni, a to k rukám jejího právního zástupce dle ust. § 149 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je možné podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR v Brně ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozsudku prostřednictvím Okresního soudu v Domažlicích.

Plzeň 19. června 2019

JUDr. Zuzana Krejsová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Mojžíšová.